

رفقای حزبی!

سنت های انقلابی حزب توده ایران را حفظ کنید
 و در هر مورد از آن الهام بگیرید! تا یخ مبارزات
 غنی و سرشار حزب توده ایران را عمیقاً بیاموزید!
 وحدت و انضباط حزب خود را تقویت کنید!

ماهیانه
 مردم
 ارگان مرکزی حزب توده ایران

مهرگان آمد گرفته فائش از نیکی مثال
 نیکروز و نیک جشن و نیکبخت و نیک حال
 عنصری

جشن مهرگان

روز تأسیس حزب توده ایران

روز تأسیس حزب توده ایران با دهم
 مهر ماه، روز جشن باستانی مهرگان مصادف
 است. احیاء جشن مهرگان نمره ابتکار حزب
 ماست. پس از آنکه حزب توده ایران این
 جشن را برپا داشت برگزاری آن در ایران
 بتدریج مرسوم شد.

در ایام باستان همه روزهای ماه نانی
 جداگانه داشت. جشن مهرگان را در مهر
 روز (روز ۱۶) ماه مهر برپا میداشتند ولی
 موافق تقویم جدید شمسی که سال بدون
 کسبه است، با توجه با آنکه در ۱۹۶۶
 روز پس از نوروز است، این جشن با دهم
 مهرماه مصادف میگردد. لذا رسمی که حزب
 ما تأثیر کرده است یعنی برپا داشتن جشن
 مهرگان در روز دهم مهر ماه رسمی است
 درست و مبتنی بر دلائل استوار تاریخی.

جشن مهرگان در قدیم از مهر روز،
 مهر ماه آغاز میشد و تا «رام روز» این ماه
 (روز ۲۱ مهر) یعنی مدت شش روز ادامه
 مییافت. مهرگان نخست را «مهرگان کوچک»
 و مهرگان دوم را «مهرگان بزرگ» مینامیدند.
 همانطور که نوروز جشن آغاز فصل گرما بود.
 مهرگان جشن آغاز فصل سرما بود و از این
 جهت نوروز و مهرگان در میان دیگر جشنهای
 ایرانی مقامی ویژه داشتند.

کلیه مورخین بزرگ پارسی و تازی
 مانند طبری و جاحظ و بیرونی و مسعودی و
 ثعالبی تصریح میکنند که جشن مهرگان جشن
 یزوزی مردم ایران بر استبداد تاریک ضحاک
 بود. پیوند این جشن با جنبش کاوه و یزوزی
 بر ضحاک، بدان در نظر رزمندگان جنبش
 انقلابی و رهائی بخش کشور ما، منزلتی و
 حرمتی خاص میبخشد.

حزب ما جشن مهرگان را از جشن
 شاهان و خسروان بچشم کارگران و دهقانان
 این وارثان و فرزندان کاوه آهنگر بدل
 کرد. در ایام باستان رسم بود که پهنکام
 مهرگان مرد دلیری برمیخاست و در برهیدن
 خورشید به آواز بلند میگفت: «ای فرشتگان
 بسوی گیتی فرود آئید! دیوان و بدکشان را
 برافکنید! جهان را از گزندشان برهانید!»
 و اینک در این جشن مهرگان تو حزب ما با
 همین خطاب بسوی مردم میرود:

«ای رنجبران برخیزید! دیوان و
 بدکشان را برافکنید! ایران را از گزندشان
 برهانید!»
 ۱. سپهر

بر و انجمن گشت بازارگاه
 جهان را سراسر سوی داد خواند
 پیوستند هنگام زخم درای
 همانکه ز بازار برخاست گرد
 که ای نامداران یزدان پرست
 جهان آفرین را بدل دشمن است
 پدید آمد آوای دشمن ز دوست
 فردوس

چو کاوه برون آمد از پیش شاه
 همی بر خروشید و فریاد خواند
 از آن چرم کاهنگران پشت پای
 همان کاوه آن بر سر نیزه کرد
 خروشان همی رفت نیزه بدست
 پیوید کاین مهر آهرمنست
 بدان بی بها ناسزاوار پوست

رضا رادمش
 بدون مبارزه
 پیروزی نیست

تأسیس حزب توده ایران در شرایط
 معین داخلی و خارجی در مهر ماه ۱۳۲۵
 معلول ضرورتها و خواستهای طبقاتی واجتماعی
 جامعه ما و محصول تغییر اساسی در تناسب
 نیروها است که بر اثر جنگ دوم جهانی و
 سقوط حکومت استبدادی بیست ساله رضاشاه
 بزبان استبداد و استعمار و ارتجاع و بسود
 نیروهای ملی و دموکراتیک و مترقی جامعه
 در کشور ما پدید آمد.

کهنیستهای ایران و سایر بازماندگان
 از رژیمهای امپریالیستی که در مبارزه علیه
 امپریالیسم و رژیم استبدادی بیست ساله رضا
 شاه در زندانها و در تبعیدگاهها آبدیده شده
 بودند قبل از همه و در پیشانی همه نیروهای
 دیگر اجتماعی از شرایط عینی و موقعیت
 مناسبی که بر اثر تغییر تناسب نیروها در
 کشور بوجود آمده بود استفاده کرده و حزب
 ایران حزب طبقه کارگر ایران را بنا
 نهادند.

پیدایش و وجود چنین شرایط عینی و
 ذهنی در سال ۱۳۲۵ در کشور ما است که
 تأسیس حزب توده ایران را تسهیل نمود و
 حزب ما در مدت کوتاهی از چند حوزه
 کوچک یک جریان عظیم اجتماعی و سیاسی
 در جامعه ما مبدل گردید.
 بیست و پنج سال تاریخ حزب ما که
 سرشار از انواع مبارزه در خیابان، در کارخانه،
 بقیه در صفحه ۷

احزاب برادر با شور
 تمام بیست و پنجمین سال
 حزب توده ایران را
 تبریک میگویند.
 متن تلگرافهای رسیده احزاب
 برادر را در صفحات ۴ و ۵ مطالعه
 فرمائید.

رقفای حزبی! در هر جا که هستی شعله مبارزه را فروزان نگاهدارید . بخانواده شهیدان و زندانیان سیاسی کمک رسانید .

به افراد تحت تعقیب و تحت فشار رژیم از هر باره کمک کنید!

ایرج اسکندری

صفحه ای از تاریخ حزب توده ایران

فعالیت فراکسیون حزب توده ایران

در مجلس

هنگامیکه حزب توده ایران تأسیس شد دوره دوازدهم مجلس آخرین روزهای عمر خود را میپیمود ارتجاع ایران که در نتیجه حوادث شهریور ۱۳۲۰ و سقوط دیکتاتوری رضا شاه و تلاش دستگاه دولتی ضعیف و ناتوان شده بود ، میکوشید تا از مشکل نوزدن توده‌های مردم و وجود نداشتن احزاب دمکراتیک و پیشرو استفاده کرده هر چه زودتر مجلس سیزدهم را که در زمان دیکتاتوری رضا شاه از صندوقهای انتخابی جمعی بیرون آمده بود ، تشکیل دهد و بدین طریق فرصتی بدست آورد تا نیروهای پراکنده و متزلزل ارتجاعی را جمع آوری نماید .

حزب توده ایران تازه در آن هنگام پایه های تشکیلات خود را میریخت و سرگرم سازمان دهی بود ، هنوز امکان اینکه بتواند توده‌های وسیع مردم را برای جلاگیری از گشایش مجلس سیزدهم و لغو انتخابات فرمایشی و تجدید انتخابات مجلس بیخ نماید نداشت . با وجود این حزب توده ایران کوشید تا با امکانات محدود مطبوعاتی خود در آن دوران مسئله غیر قانونی بودن انتخابات دوره سیزدهم را در برابر افکار عمومی مطرح سازد و تا آنجا که مقدور بود و شرایط حکومت نظامی اجازه میداد مردم را علیه گشایش مجلس سیزدهم تجهیز نماید . ولی دولت فروغی (ذکاءالمالک) تحت عنوان اینکه لازمت یک سلسه موافقت نامه ها و قرار داد هائی که با نیرو های متفقین منعقد گردیده هر چه زودتر از تصویب مجلس شورا بگذرد ، باعجله هر چه تمامتر مجلس سیزدهم را گشود و بدین طریق بنمایندگی کسانی که بدستور رضا شاه بوسیله روسای ارتش و پلیس از صندوقهای ساخته و پرداخته بیرون آمده بودند رسمیت داد .

ولی طی دو سال فاصله بین گشایش مجلس سیزدهم و انتخابات دوره چهاردهم ، وضع بکلی تغییر یافته بود . حزب توده ایران در امر سازمان دهی بموقفیت های بزرگی نائل شده بود و در اکثریت مجلس شهرستانها سازمانهای حزب توده ایران دست بمقامیت دامنه‌داری زده بود . اکثریت قریب تمام کارگران در اتحادیه های صنفی خود متشکل شده و بمعنویت شورای متحده مرکزی در آمده بودند . اتحادیه های دهقانی در اغلب شهرستانها ، بویژه در نقاط شمالی کشور که تاحدودی از دستبرد ارتجاع و نفوذ امپریالیسم مصون بودند . تشکیل گردیده بود . مبارزه بی‌امان حزب ما علیه دیکتاتوری و عمال آن و کارزار عظیم تبلیغاتی حزب علیه فاشیسم و امپریالیسم و وابستگان آن ، بسیاری از روشنفکران مترقی را بدور حزب ما جمع نموده بود . حزب توده ایران بمقابله مهمترین سازمان سیاسی کشور در کاپه شئون سیاسی و اجتماعی ایران نقش بیش از پیش با اهمیتی کسب مینمود .

کمیته ایالتی تهران که بنا به تصمیم نخستین کنفرانس تهران وطنیة کمیته مرکزی را تا تشکیل کنگره اول بهمده داشت ، تصمیم گرفت که در کارزار انتخاباتی دوره چهاردهم شرکت فعال نماید و تا آنجا که ممکنست برای موفقیت نامزد های حزبی بکوشد و نیز از نامزدهای مترقی و دموکرات دیگر که عضو حزب توده ایران نیستند ، پشتیبانی نماید .

چون در این فاصله کوششهای مکرر ارتجاع ایران برای تشکیل سازمانهای سیاسی از قبیل نهضت ملی ، حزب ملی ، وطن ، عدالت ، پیکار ، مردکار ، و غیره با شکست مواجه گردیده بود ، ارتجاع ایران که در آن هنگام در اکثریت مطلق خود متکی به امپریالیسم انگلستان بود ، بدور سید ضیاء الدین طباطبائی ، عامل کودتای ۱۲۹۹ حلقه زد . قبل از اینکه سید ضیاء الدین حزبی بنام « اراده ملی » تأسیس نماید هواداران وی در سازمانی بنام حزب وطن جمع شده بودند که اکثر اعضاء آن مالکین و بازرگانان وابسته به امپریالیسم انگلستان بودند و عده‌ای از چافوکلشان مزدور نیز در اطراف سازمان مزدور برای مقابله با حزب توده ایران تجهیز شده بودند .

بدین طریق مبارزه تشکیلاتی بطور عمده بصورت مبارزه بین حزب توده ایران و هواداران سید ضیاء

الدین انجام مییافت . ولی در برابر حزب توده ایران تنها هواداران سید ضیاء الدین قرار نداشتند علاوه بر گروههای متبسط به مالکین بزرگ که در هر یک از حوزه های انتخابی علیه نامزدهای حزب توده ایران تجهیز شده بودند ، گروههای دیگری نیز وجود داشتند که بطور غیر مستقیم با دربار و سرلشکر ارتع ، که در آن هنگام رئیس ستاد ارتش بود ، مربوط بودند . در عین اینکه لبه تیز حمله این گروههای اخیر در کلیه موارد متوجه حزب توده ایران بود ، از نامزدهای متبسط به سید ضیاء الدین نیز پشتیبانی نمیکردند و میکوشیدند تا نمایندگان مجلس بیایوند که هوادار شاه و دربار باشند .

کارزار انتخاباتی در اکثر حوزه‌ها با هجوم و حمله بحزب توده ایران ، با افراد ، کلوبها و سازمانهای آن آغاز گردید و در برخی نقاط نیز بحوادث خونینی منجر شد که ضمن آن عده‌ای از اعضاء حزب ما زخمی یا مقتول گردیدند . در حالیکه انتخابات در مناطق جنوب تحت حمایت پدرا نه ، ارتش انگلستان انجام میگرفت و نامزدهائی که مورد پسند امپریالیسم انگلستان نبودند بدون هیچ محمل قانونی از حوزه انتخابی تبعید میشدند ، حوزه‌های انتخاباتی شمال ایران مرکز اصلی تاخت و تاز ارتجاع گردیده بود . در پاره‌ای از حوزه‌ها گروههای ضعیفی وارفع دست بمعاملات مسلحانه زدن ، صندوقهای انتخاباتی و مراکز تبلیغاتی حزب توده را آتش زدن و در قزوین ، گرگان ، خراسان و مازندران عده‌ای از اعضاء حزب را بقتل رساندند . علیرغم این حوادث (که شرح جزئیات آن از کادر این مقاله تجاوز میکند) ، با وجود بیعدالتی آشکار اسلوب انتخابی ایران که بر مبنای نامزدی شخصی عدم تقسیم کرسی ها به نسبت آراء و عدم شرکت نمایندگان کارگران و دهقانان و سازمانهای سیاسی آنها در انجمن نظارت انتخابات ، قرار دارد ، ۹ نفر از ۱۵ نامزد معرفی شده حزب در خراسان ، قزوین ، گیلان ، مازندران ، اصفهان انتخاب شدند . از مجموع ۱۵۰۰۰ رأی دهنده این حوزه‌های انتخابی تقریباً ۱۲۰۰۰ نفر به نامزد های حزب توده ایران رأی دادند . مجوعه آرائی که ۱۵ نامزد حزبی در نقاط مختلفه ایران بدست آوردند از ۲۰۰ هزار رأی متجاوز بود .

بنای به تعلیلی که از شرایط سیاسی آن دوران بعمل آمد ، نخستین کنگره حزب باین نتیجه رسید که دشمن اساسی استقلال و دموکراسی ایران در اوضاع واحوال آنروز امپریالیسم انگلستان است و بنا براین حمله اساسی باید علیه امپریالیسم انگلستان و عمال آن در ایران بویژه علیه سید ضیاء الدین متوجه گردد . بنا براین در مقیاس پارلمانی وظیفه مجرم فراکسیون حزب توده ایران این بود که با تمام نیرو کوشش اکثریت مترجع مجلس و وابستگان بیسیاست انگلستان را که میخواستند بهر قیمتی شده سید ضیاء الدین را به نخست وزیری برسانند ، عقیم سازد و مانع آن شود که قدرت دولتی بدست وی افتد ، بدین منظور فراکسیون حزب ما در جنب اقدامات و افشاگریهای پر دامنه خود تصمیم گرفت که با تمام قوا از اقدامات اقلیت ترقیخواه مجلس که دکتیر مصدق لیبردمعنوی آن بود در این جهت پشتیبانی نماید . کامیابی وسیع تبلیغی حزب ما توأم بانمایشهای عظیم و مکرر خیابانی در سرتاسر ایران و افشاگری فراکسیون حزب در مجلس ، اتحاد عمل حزب ما و سازمانهای دموکراتیک توده ای با احزاب و مطبوعات آزادخواه ، مالا نقشه ارتجاع و امپریالیسم را باشکست و مواجه ساخت زیرا در این شرایط ارتجاع مجبور بود نه تنها پسا حزب توده ایران بلکه با تمام نیرو های میهن پرست و دموکراتیک که تحت شمار حزب بد منظور

ملکی که در کنگره اول حزب این سیاست صحیح کمیته مرکزی را بپای نقد گرفتند و آنرا اپورتونیسم خوانده ، مدعی شدند که گویا اصولاً شرکت حزب ما در انتخابات نادرست بوده زیرا ، انتخابات جنبه دموکراتیک نداشته است و این امر ممکن است موجب گمراهی توده‌ها و تضعیف اثر انقلابی آنها گردد . نخستین کنگره حزب ما با تأیید سیاست انتخاباتی کمیته مرکزی ، شرکت حزب ما در انتخابات دوره چهاردهم ، انتخاب نمایندگان حزب ما و تشکیل فراکسیون پارلمانی حزب توده ایران را درست شمرد و بدین طریق نقش سازماندهی و سکنایستی خلیل مانکی و هوادارانش را فاش ساخت .

جلاگیری از دیکتاتوری و حفظ آزادیهای دموکراتیک گرد آمده بودند مقابله نماید .

مبارزه حزب توده ایران و فراکسیون پارلمانی آن علیه نخست وزیری سید ضیاء الدین و دولتهای ارتجاعی ساعت ، صدم و حکمی بهیچوجه جنبه شخصی و ذهنی نداشت . مخالفت فراکسیون حزب ما با این افراد صرفاً از لحاظ اصولی بود . نظر حزب ما این بود که در شرایط آنروز دولتی بسر کار آید که راه استقرار مجدد دیکتاتوری را سد کند و آزادیهای دموکراتیک مصحح در قانون اساسی ایران را محترم شمارد . بهمین سبب هنگامیکه پس از سقوط دولت ساعت ، بیات برای نخست وزیری نامزد گردید حزب ما بانتمیز اظهارات وی دائر به محترم شمردن اراده مردم و قانون اساسی و مخالفت با نظریات سید ضیاء الدین به همراهی اقلیت ترقیخواه مجلس بوی رأی اعتماد داد . این نخستین بار بود که دولتی با اکثریتی متکی بآراء گروه ترقیخواه مجلس و فراکسیون حزب توده ایران زمام امور را در دست میگرفت . در همین اوان فراکسیون حزب ما بمعیت اقلیت ترقیخواه مجلس مسئله لغو اختیارات نامحدود دکتر ماییسو مستشار امریکائی را در دست طرعی که با اکثریت نیرومندی به تصویب مجلس رسید و منجر باستعفای دکتر ماییسو گردید .

حکومت بیات پس از سه ماه اکثریت خود را از دست داد و حکمی بجای وی مأمور تشکیل دولت گردید . بیست روز تمام بحث در باره بر نامه دولت حکمی بطول انجامید . طی این بحث کلیه نمایندگان فراکسیون حزب بعنوان مخالف دولت صحبت کردند و هر یک طبق تقسیم کاری که در فراکسیون مورد تصویب قرار گرفته بود ، جنبه ضد دموکراتیک پروگرام دولت را اثبات نموده نقشه های ارتجاع و امپریالیسم را فاش ساختند سرانجام پس از خاتمه بحث دولت حکمی اکثریت نیافت و مجبور بلیت‌تعلیل گردید .

رأی عدم اعتماد نسبت به حکمی ارتجاع و امپریالیسم را سخت بوشت انداخت زیرا بیش از پیش ثابت میشد که اکثریت ارتجاعی مجلس در برابر فراکسیون توده و اقلیت ترقیخواه مجلس که از پشتیبانی توده های مردم برخوردار بودند ، ناتوان است و امکان اینکه بتواند دولتی مطابق میل و دلخواه خود بسر کار آورد ندارد . ولی اعتراف باین ناتوانی بمنزله آن بود که تعیین دولت به فراکسیون توده و اقلیت ترقیخواه مجلس واگذار شود . فراکسیون توده و اقلیت نخست وزیری دکتر مصدق پشتیبانی میکرد و دل کتر مصدق برای خنثی کردن مأمور های ترقیخواه میخواستند باین بهانه او را از مجلس دور کنند قبول نخست وزیری خود را موکول بان نمود که در صورت سقوط دولتش بتواند مجدداً بعنوان نماینده بمجلس آید .

اکثریت مترجع مجلس چنین شرطی را نپذیرفت و بدین طریق نقشه ارتجاع دائر به دور کردن دکتر مصدق از مجلس آشکار گردید . در این هنگام محسن صدر (صدر الاشراف) از طرف شاه مأمور تشکیل دولت شد . نخست وزیری کسی که در زمان استبداد محمد علی شاه صد ها حکم اعدام علیه آزادیخواهان صادر کرده و از طرف مردم ، دژخیم باشاه ، لقب یافته بود برای هیچ میهن پرست و آزادیخواهی قابل قبول نبود . بهمین سبب در برابر تصمیم اکثریت مترجع مجلس که میخواست بهر قیمت شده بدولت صدر رأی اعتماد دهد ، فراکسیون توده بانفاق اقلیت ترقیخواه مجلس تصمیم به ایستروکسیون گرفت بطوریکه هر وقت نخست‌وزیر برای معرفی دولت خود بمجلس میآمد فراکسیون توده بانفاق گروه ترقیخواه از جلسه خارج میشد و مجلس را از اکثریت مینداخت . صدر تصمیم گرفت که بدون رأی اعتماد مجلس حکومت کند ولی تغاهرات مردم و نهضت دموکراتیک بویژه در تهران ، آذربایجان و مازندران و اصفهان چنان نیرومند بود که وی پس از دو ماه مستعفی شد و باز حکمی مأمور تشکیل دولت گردید . دولت حکمی نیز دو ماه پس از حکومت صدر در نتیجه فشار افکار عمومی ناچار باستعفاء شد و یکبار دیگر ثابت گردید که هیچ دولتی با سیاست بقعه در صفحه ۶

رقفای حزبی! در مبارزات خود حزم و احتیاط را با جسارت و مقاومت بیامیزید! از تسلیم طلبی و از حادثه جوئی هر دو بپرهیزید! در چنگال پلیس از خود مقاومت و قهرمانی نشان دهید! بخاطر قهرمانان و شهیدان حزب و نهضت وفادار بمانید!

رقفای عزیز!

مهرگان اسما - که امروز جشن آنرا برگزار میکنیم - مصادف با ۲۵ سالگرد تأسیس حزب توده ایران است. حزب توده ایران روز هفتم مهر تشکیل گردید. ولی بنا به تصمیمی که در آستانه پنجمین سالگرد حزب از طرف کمیته مرکزی گرفته شد انجام مراسم جشن به روز دهم مهر یعنی روز مهرگان منتقل گردید. حزب توده همواره هوادار احیاء سنن باستانی مردم ایران است با این تصمیم خود یکی از جشن هائی را زنده کرده است که نه تنها یادگار ایران کهن بلکه جشن توده های وسیع جشن پیروزی کاوه آهنگر و فرو ریختن کاخ بیدادگری است. اگر ما از ۲۵ سال عمر حزب خود سخن میگوئیم بدان معنی نیست که عمر حزب طبقه کارگر ایران بدین مدت خلاصه میشود. حزب طبقه کارگر ایران دارای پیشینه بیش از ۶۰ سال مبارزه و درحلول پنجده سال مبارزه متشکل حزبی است. نخستین محافل سوسیال دموکراسی انقلابی ایران که از سال ۱۹۰۵ عیود کردند تنها به شکل محافل جداگانه باقی نمانده بلکه شرکت مؤثر و گاه سازمان دهنده در انقلاب مشروطیت ایران داشته اند.

در سال ۱۹۱۶ حزب عدالت تشکیل گردید که مقدمه تشکیل حزب کمونیست ایران شد و خود جمعیت مشکلی بود دارای رهبری متمرکز و سازمان های متعدد.

و بالاخره حزب کمونیست ایران که جانشین حزب عدالت شد و نخستین کنگره خود را در تاریخ ۲۰ ژوئن ۱۹۲۰ تشکیل داد. اکنون دیگر حزب واقعی طبقه کارگر بوده که از نظر سازمانی و ایدئولوژیک در ردیف دیگر احزاب کمونیست محسوب میشود که پس از تشکیل بین الملل سوم (کمیتورن) با مرصه وجود گذاردند.

حزب توده ایران نه تنها از نظر معنوی ادامه دهنده حزب کمونیست ایران است بلکه جانشین قانونی و سازمانی آن نیز هست زیرا با تشکیل حزب توده ایران، حزب کمونیست ایران خود را رسماً منحل نمود و وظائفش به حزب نوپیدا توده ایران محول گشت.

اما اینکه ما جشن ۲۵ سالگی حزب توده ایران جداگانه و وسیعاً برگزار میکنیم به دلیل اهمیت خاصی است که حزب طبقه کارگر زیر این عنوان بدست آورده است.

حزب توده ایران در جریان مبارزه خود مراحل مختلفی طی کرده است: کار آشکار، کار پنهانی کار نیمه پنهانی و بالاخره کار پنهانی ژرف که اکنون در آن مرحله از مبارزه است.

در جریان این حوادث حزب ما از فرازونشیبها و چرخش های بسیاری گذشته است، شیرینی پیروزیها و تلخی شکست های متعددی را چشیده است. تاریخ آن با وجود کوتاهی مدت آنقدر غنی است که جا دارد نه تنها مردم ایران برای مبارزه آینده خود بلکه احزاب دیگری هم که کما بیش در شرایط نظیر هستند از تجربیات گذشته آن استفاده کنند.

بهمین جهت آموزش تاریخ حزب توده ایران خواه برای هر توده ای خواه برای هر مبارز دمکرات، برای هر علاقمند به آزادی و استقلال میهن واجب است. اشتباه میکنند آنهایی که تاریخ حزب ما را تاریخ شکست ها میدانند و همواره با آد و ناله از آن یاد میکنند. حزب ما پیروزی هائی دارد که هیچ شکست موقتی نتواند آنرا از صفحات تاریخ بزداید.

این پیروزی ها موجب اختراع جویان مردم ایران است. زیرا نمونه هائی است از استمداد، فداکاری و بیکار جوئی خود مردم.

حزب توده ایران سازمان دهنده و بانی بزرگترین جنبش میان کارگران، دهقانان و خرده بورژوازی شهر، میان جوانان و زنان و پایه گذار بزرگترین تحول میان روشنفکران است.

مطالعه دقیق تاریخ ۲۵ ساله این حزب کافی است که در این زمینه برای هیچ مورخی شکلی باقی نگذارد.

عبد الصمد کامبخش

حزب توده ایران - رهبر توده ها

(هفتن سخنرانی در روز جشن ۲۵ سالگی تأسیس حزب توده ایران)

کاری که حزب توده ایران بحق میتواند بدان ببالد فعالیت در میان توده هاست. رهبری حزب از همان بدو تأسیس آن متوجه بود که شرایط نوین، شرایطی که تشکیل حزبی نظیر حزب ما را ضرور ساخته است و وظایفی که مقابل آن قرار میدهد که بهراتب وسیعتر از آنچه جزئی است که در مقابل حزب کمونیست ایران در شرایط کار پنهانی قرار داشت. وظیفه عمده عبارت بود از رخنه عمیق و همه جانبه میان توده ها، تشکیل و تجهیز آنها در یک جبهه واحد برای مبارزه علیه استعمار و ارتجاع، در راه استقلال و آزادی کشور. حزب توده ایران میبایستی در جریان مبارزه توضیح یابد و بدل به حزب طراز نوین طبقه کارگر شود. طبقه کارگر ایران که از نظر دیگر رشد کمی و کیفی کافی برای رهبری جنبش بدست آورده بود پایگاه اصلی و اولیه حزب بود.

فعالیت حزب توده ایران در میان کارگران ثمره سریع بخشید. شعار های صحیح و قابل درک و نیز سوابق گذشته مؤسین حزب در جلب طبقه کارگر مؤثر بود. عده زیادی از کارگران آگاه در صفوف حزب وارد شدند. علاوه بر آن برای کار صنفی و توده ای در میان طبقه کارگر تحت رهبری و با کمک حزب اتحادیه جداگانه ای دارای رهبری ویژه خود بنام شورای مرکزی اتحادیه کارگران تشکیل و فعالیت آغاز نمود.

فعالیت در راه وحدت صنفی طبقه کارگر ایران پروسه ای طولانی و تاریخیچه ای انباشته از مبارزه طی کرده است. پس از وقایع شهریور اتحادیه های مختلفی تشکیل شد که تشکیل دهندگان آنها سوابق در جنبش کارگری ایران داشتند، مانند اتحادیه زحمتکشان ایران، اتحادیه کارگران راه آهن و مهم تر از آنها اتحادیه کارگران و بزرگترین زیر رهبری یوسف انصاری که از همان روز اول در اختیار پلیس قرار گرفت و همواره در جهت تفرقه و جدائی طبقه کارگر فعالیت میکرد.

این مقاومت در نتیجه مبارزه پیگیر حزب توده ایران و شورای مرکزی اتحادیه کارگران درهم شکست نهایت در اردیبهشت ۱۳۳۲ (اول ماه مه ۱۹۴۴) با متحد شدن اکثریت اتحادیه های موجود وحدت صنفی طبقه کارگر برقرار شد و اتحادیه واحد بنام شورای متحده مرکزی کارگران و زحمتکشان ایران وجود آمد.

اگر شورای مرکزی اتحادیه کارگران تا آنروز در حدود سی هزار نفر را در صفوف خود گرد آورده بود و شورای متحده مرکزی کارگران و زحمتکشان ایران در روز وحدت مجموعاً دارای ۵۰ هزار نفر عضو بود، شش ماه پس از وحدت این عده به یکصد هزار و پس از یکسال به تقریباً دویست هزار نفر بالغ گردید. ولی این هنوز پایانبست مبارزه نبود. با وجود برقراری ظاهر دموکراسی در کشور، نقاط ترکز اصلی کارگری مانند مؤسسات نفت از داشتن هرگونه سازمانی محروم بودند و فعالیت میان این کارگران میبایستی پنهانی انجام گیرد.

اعتصاب عظیم کارگران نفت در تابستان ۱۳۳۵ با شرکت یکصد هزار نفر کارگر و با دادن ۵۰ کشته و ۱۷۰ نفر زخمی این سد را شکست. اکنون دیگر اتحادیه های متزقی کارگری در حدود ۹۰ درصد کابیه کارگران ایران را دربر میگرفتند - چیزی که نظیرش در جنبش های کارگری کشورهای نظیر ایران اگر نگوییم دیده نشده است باید بگوئیم کمتر دیده شده است.

این تشکیلات واحد کارگری زیر رهبری پیشاهنگ خود، حزب توده ایران، مهر خود را روی تمام مبارزات اقتصادی و سیاسی باقی گذاشت؛ تقابل

آنان آذوقه میآوردند و بالعکس بهنگام گرمی کار ده کارگران به کماک دهقانان اطراف شهر میشتافتند.

در چنین وضعی بود که قوام تصویرنامه تقسیم اراضی خالصه و تخفیف ۱۵ درصد حق مالک را از هیئت دولت خود گذراند.

باید اذعان کرد که در دوران کار پنهانی خود حزب توجه خاصی به کار در روستا نکرد و یا بهتر بگوئیم نتوانست بکند. گرواینگه در حال فعالیت نیمه علنی زمان مصدق از طریق جمعیت کماک به دهقانان، آزمایشی برای کار در روستا شد و ندریچی بدست آمد ولی بدیهی است این کافی نبود و دیگر در زمان حکومت مصدق مجدداً جنبش در دهات آغاز شد و منجر به تصویبنامه دیگری در مورد تخفیف سهم مالک گردید این جنبش شکل خود بخودی داشت و برزمینه کاری بود که قبلاً انجام گرفته بود.

حزب توده ایران در میان جوانان و دانشجویان زنان، کارمندان و خرده بورژوازی شهر فعالیت ثمربخشی انجام داد. کار بین جوانان پس از کنگره اول جانت گرفت. در پاییز سال ۱۳۲۵ نخستین و یکسال بعد دومین کنفرانس سازمان جوانان توده ایران در تهران برگزار شد. بموقعیت این سازمان میتوان از آنجا پی برد که طی این یکسال که درست مواجه باشکست جنبش در آذربایجان و بجزان داخلی حزب بود ۲۰ درصد برعهده اعضاء سازمان افزود و این سازمان بعنوان یگانه سازمان موجود جوانان ایران در آخر ژانویه ۱۹۴۷ از جانب فدراسیون بین المللی جوانان ایران شرکت در جشنواره جهانی و درماه مارس (فروردین) همان سال برای شرکت در جلسه جوانان آسیائی به بمبئی دعوت گردید.

سازمان جوانان توده ایران مقدم برای تشکیل جمعیت جوانان دموکرات، بود که قدر های وسیعی از جوانان را متشکل ساخت و به عضویت فدراسیون جهانی جوانان پذیرفته شد. حزب توده ایران سازمان جوانان توده بخوبی در عهده تلفیق کار مخفی با کار علنی سازمان صنفی دانشجویان دانشگاه تهران برآمدند.

با طرح صریح خواسته های دانشجویان و ترویج همبستگی نه تنها میان دانشجویان دانشگاه تهران بلکه بین همه دانشجویان ایران سازمان دانشجویان دانشگاه تهران اتوریته فراوانی بدست آورد. اعتصاب های دانشسرای عالی، دانشکده دندان پزشکی، دانشکده طب شیراز، دانشکده طب تبریز، آموزشگاه پرستاری تهران، همه از جانب این سازمان پستیابی شد. بهنگام اغتصاب دانشجویان دانشکده فنی که علیه مقررات جدید امتحانات انجام شد بنا بدعوت این سازمان همه دانشکده ها دست بااعتصاب موقت زدند که منجر به دخالت نیروهای انتظامی شد ولی قسمت عمده خواسته ها برآورده گردید این سازمان بعنوان یگانه سازمان صنفی موجود در ایران بصورت اتحادیه بین المللی دانشجویان پذیرفته شد و در تیرترین ایام اختیاریس از کودتا بواسطه نبودن هیچگونه سازمانی علنی در داخل وخارج، نمایندگان آن از کرسی های بین المللی تدا حق دانشجویان ایرانی را منعکس میساختند.

حزب فعالیت وسیعی بین زنان انجام داد. برای نخستین بار در تاریخ جنبش دموکراتیک ایران فراکسیون حزب توده ایران لایحه ای بمجلس ۱۴ تسلیم نمود که در آن شناختن حق انتخاب شدن و انتخاب کردن در کلیه مجالس انتخابی برای زنان پیش بینی شده بود. عده ای از همانهایی که اکنون سنگ آزادی زنان را به سینه میزنند و برخی از آنان با وکلای زن در پارلمان همنشین و هفتظار هستند جزء آنان بودند که در آن موقع لایحه فراکسیون توده را مدفون ساختند.

تشکیلات دموکراتیک زنان وابسته به حزب توده ایران در دوره اجلاسیه ۲۰ - ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۷ بصورت فدراسیون دموکراتیک جهانی زنان پذیرفته شد.

سازمان زنان، که در زمان حکومت دکتر مصدق با معاضدت تشکیلات دموکراتیک زنان تشکیل یافته در صفحه ۶

ساعات کار کارگران، تنظیم طرح قانون کار و بیمه اجتماعی که دولت های بعدی ولو بشکل ناقص مجبور به گذراندن آن شدند، مبارزه با فاشیسم، مبارزه برای راندن مستشاران امریکائی، مبارزه علیه تجاوزات شرکت نفت انگلیس، مبارزه علیه تعدد مجلس ۱۴ الخ.

با این ترتیب طبقه متشکل کارگر ایران بحق میتوانست برای شناسائی بین المللی خود نیز اقدام کند و در مقابل رقبائی که هنوز عرض وجود میکردند نه تنها اولویت بلکه یگانه سازمان کارگری بودن خود را عملاً به ثبوت برساند. این کار باسانی انجام گرفت زیرا بهنگام ورود نمایندگان فدراسیون جهانی کارگران ولوئی سایان دبیر فدراسیون هیچ سازمان کارگری نتوانست کوچکترین عرض وجودی بکند. تنها در تهران زیر پرچم شورای متحده مرکزی ۸۰ هزار نفر و صد ها هزار در تبریز و اصفهان در مقابل نمایندگان فدراسیون رژه رفتند و لزوم پذیرش این اتحادیه را بعنوان یگانه سازمان کارگری ایران محرز ساختند.

حزب توده ایران در ائتلاف با سایر احزاب نیز بر پایه واقعیت موجود نتوانست شرط پذیرش شورای متحده مرکزی را بعنوان یگانه نماینده کارگران ایران بقبولاند. استخوان بندی جبهه واحد نیروهای دمکراتیک و ضد استعمار اتحاد کارگران و دهقانان است. ایران در عین اینکه طبقه کارگر با تجربه و متمرکز دارد که میتواند نقش سرکردگی در جنبش را بعهده بگیرد کشوری است دهقانی، نقش بزرگی در جنبش رهاثییش و انقلابی بعهده دهقانان است.

حزب توده ایران بخوبی باین نقش واقف بود. برای اینکه بتوان توده های وسیعتری از دهقانان را زیر رهبری حزب کرد آورد حزب پس از کنگره اول تصمیم به تشکیل اتحادیه های دهقانی گرفت. اتحادیه دهقانان وابسته به حزب از همان بدو تشکیل خود موضوع باز خرید املاک و تقسیم بلل عوض آنها و نیز تقسیم بلا عوض خالصجات را بین دهقانان مطرح کرد. کاری که هنوز با تمام هیاهوئی که در اطراف اصلاحات ارضی میشود انجام نشده است - و در همان حال حزب متوجه شعار های روز نیز بود و خواسته های موقت را نیز مطرح میساخت؛ از قبیل تخفیف سهم مالک، اصلاح مناسبات ارباب - رعیتی، لغو بیگاریها و غیره و بدین ترتیب صرف نظر از پاره های اشتباهات و زیاده روی ها با بدست آوردن کامیابی های کوچک تدریجی نفوذی عمیق میان دهقانان یافت. بویژه بهنگام شرکت و کلائی توده ای در هیئت دولت که تسهیلاتی برای رفت و آمد بدعوت فراهم شده بود توده های وسیع دهقانان در اغلب از ایالات و ولایات رو به اتحادیه های وابسته به حزب آوردند و این گرایش موقعی وسعت بیشتر بخود گرفت که در آذربایجان اصلاحات ارضی اجرا شده و انعکاس خود را در سایر نقاط کشور نیز بخشیده بود.

تنها در اطراف اصفهان در مدت کوتاهی که اتحادیه دهقانی تشکیل شد ۱۵۰ هزار نفر اسم نویسی کردند، چندین صد هزار نفر در گیلان، همدان، قزوین، اراک، یزد، کرمان، کرمانشاه و غیره از دهقانان وارد اتحادیه ها شدند و در مبارزه برای بدست آوردن مزایای ممکنه در برخی از نقاط مانند اراک کار به برخورد های مسلحانه منجر شد.

در نقاط معینی از کشور حس معاضدت میان کارگران و دهقانان منجر به همکاری عملی شد. دهقانان اطراف تهران در اکثر نمایشات حزب در خود شهر شرکت میکردند. نمونه های وجود دارد که بهنگام اعتصاب کارگران در سمنان و قزوین دهقانان برای

نیروهای ملی و دموکراتیک! اتحاد نیروها شرط اساسی احراز موفقیت در مبارزه علیه رژیم کودتاست.
دست اتحادی را که حزب ما به سوی شما دراز کرده است بفشارید!

احزاب برادر با شور تمام بیست و پنجمین سال حزب توده ایران را شان باش میگویند

تاریخ طولانی مبارزاتی که رهبری حزب توده ایران انجام گرفته است و تضیقاتی که مبارزان حزب برای سرفرازی پرچم دفاع از دموکراسی، آزادی و صلح متحمل شده‌اند حتی اینجا در ایتالیا بر همه کس معلوم است.

غالباً در جریان سالهای اخیر از افکار عمومی ایتالیا دعوت شده است همبستگی خود را بنحوی منجز در مورد آن عده از مبارزان حزب شما که در زندانها مورد شکنجه قرار می‌گرفتند ابراز دارند و از عمل شما برای وحدت کلیه نیروهای میهن پرست و دموکراتیک حمایت کنند.

در این امید که مردم ایران و حزب شما که طلابه دار آنست کشور را وارد شاهراه دموکراسی، آزادی و صلح سازند با احساس برادرانه شما درود می‌فرستیم.

کمیته مرکزی حزب کمونیست ایتالیا

تلگراف تبریک حزب کمونیست هندوستان

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

شورای ملی حزب کمونیست هندوستان با گرمی شما و بوسیله شما تمام اعضاء حزب توده ایران و مردم زحمتکش ایران بمناسبت بیست و پنجمین سال تأسیس حزب شما، حزب توده ایران تهنیت می‌گوید. حزب شما بمثابة حزب پشاهنگ مردم زحمتکش ایران طی بیست و پنجسال موجودیت خود کار عظیم و سنت های حزب کمونیست ایران را به پیش برده و راه مبارزات انقلابی دشوار ولی افتخار آمیزی را پیموده است.

ایران از نظر جغرافیائی تقریباً همسایه ماست. حزب ما پیوسته کار و مبارزه حزب شما را با علاقه و تحسین دنبال نموده است. نقش مهم حزب شما در دوران جنگ و مبارزه ضد امپریالیستی شما پس از جنگ خاطره اش هنوز برای ما زنده است. موفقیت حزب شما در انتخابات سال ۱۹۴۳ و شرکت شما در دولت در سال ۱۹۴۶ انعکاسی از این نقش برجسته است. سهم حزب شما در پیشرفت دموکراسی، بلافاصله پس از جنگ، عظیم بوده است.

حزب توده ایران پیوسته علیه نفوذ نئو کنلیالیستی امپریالیسم، جهت الغاء امتیازات نفت انحصار های انگلیسی و امریکائی مبارزه کرده است. حزب شما در مبارزه برای ملی کردن نفت نقش عظیمی ایفاء نموده است.

از سال ۱۹۴۹ حزب شما مجبور به فعالیت در شرایط بسیار دشوار مخفی شده است. با وجود ترور وحشیانه، توقیف و سوء قصد، شما علیه استبداد سلطنتی، برای تشکیل جبهه واحدی از نیروهای دموکراتیک و میهن پرست بخاطر ایجاد حکومت ملی و دموکراتیک مبارزه کرده اید. ما برای شما رفقای عزیز، در مبارزه تان برای احیاء قانون اساسی و آزادیهای دموکراتیک در ایران، انجام اصلاحات ارضی رادیکال، صنعتی کردن کشور و بهبود شرایط زندگی زحمتکشان و توده های مردم و خروج کشور از پیمان تجاوزکارانه امپریالیستی سنتی موفقیت زیاد آرزو می‌کنیم.

حزب شما با استواری تمام از اعلامیه و بیانیه مسکو پشتیبانی کرده است و برای وحدت عمل جنبش کمونیستی جهانی و اردوگاه سوسیالیسم در برابر تهاجم امپریالیسم در ویتنام با استحکام تمام گام برداشته است.

رفقای عزیز! موجب کمال خرسندی است که علیرغم تلاش وحشیانه امپریالیستها و ارتجاع داخلی برای اعمال فشار بحزب شما، حزب شما بمثابة يك عامل مهم در حیات سیاسی ایران کماکان باقیست.

در این موقع که حزب توده ایران جشن بیست و پنجمین سال تأسیس خود را برپا میدارد ما اطمینان داریم که حزب شما علیرغم دشواریها نقش خود را در حیات کشور بیش از پیش تقویت خواهد کرد و نبرد شما بیش از پیش با کامیابی همراه خواهد بود.

با درود گرم و برادرانه

راجش واررا گو

دیر کل شورای ملی حزب کمونیست هندوستان

تلگراف تبریک حزب کمونیست اتحاد شوروی

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران را صمیمانه شما تبریک می‌گوید. موفقیت حزب توده ایران را در مبارزه ای که بخاطر تأمین منافع حیاتی مردم ایران و در راه صلح، دموکراسی و سوسیالیسم انجام میدهد آرزو نمودیم. کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی

تلگراف تبریک حزب زحمتکشان ویتنام

به کمیته مرکزی حزب توده ایران

هائوی - ۱۲ اکتبر ۱۹۶۶

رفقای بسیار محترم!

بمناسبت بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران اجازه بدهید شما و بوسیله شما به همه اعضاء حزب توده ایران تبریکات برادرانه و صمیمانه خود را عرضه داریم. در ۲۵ سال گذشته حزب توده ایران با پیگیری مبارزه قهرمانانه مردم ایران را علیه استعمار و استبداد سلطنتی محافل داخلی که به توطئه با امپریالیستهای امریکا و انگلیس مشغول اند، برای دفاع از استقلال ملی، دموکراسی و آزادی و رفاه زحمتکشان ایران رهبری کرده است. این نبرد طولانی و دشوار به کامیابهای فراوان نائل آمده است. حزب زحمتکشان ویتنام از مبارزه دلورانه شما با شور و هیجان تمام پشتیبانی میکند. در نبرد کنونی ما علیه تجاوزتبهکارانه امپریالیستهای امریکا، ما پیوسته از توافق روز افزون و حمایت وسیع احزاب برادر و خلقهای سراسر جهان و از آنجمله حزب توده ایران و طبقه کارگر ایران و مردم ایران برخورداریم. ما بدینوسیله از حزب شما و طبقه کارگر و مردم ایران بخاطر این حمایت صمیمانه سپاسگزاریم.

ما برای شما پیشرفتهای باز هم بیشتری را در مبارزه و برای حزب شما گسترش و استحکام روز افزونی را آرزو نمودیم.

بگذار دوستی بین دو حزب ما و خلقهای ما روز بروز ژرفتر و گسترده تر شود. کمیته مرکزی حزب زحمتکشان ویتنام

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست فرانسه

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

حزب کمونیست فرانسه بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران تبریکات صمیمانه خود را شما تقدیم میدارد.

حزب کمونیست فرانسه به پشتیبانی فعالانه خود از مبارزه شما برای احترام به آزادی های دموکراتیک - آزادی همه میهن پرستان زندانی و بازگشت تبعیدیهای سیاسی به میهن خود ادامه خواهد داد.

حزب کمونیست فرانسه برای تحکیم دوستی بین خلقهای ما و روابط برادرانه بین احزاب ما میکوشد. ما مشترکاً کوشش خود را برای وحدت جنبش جهانی کمونیستی براساس اصول مارکسیسم - لنینیسم در مبارزه برضد تجاوز امریکا در ویتنام و برای تأمین صلح تشدید خواهیم کرد. ما برای حزب شما و ملت شما موفقیتهای بزرگی را در مبارزه عادلانه تان آرزو نمودیم.

تلگراف کمیته مرکزی حزب کمونیست ایتالیا

به کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

بمناسبت بیست و پنجمین سالگرد تأسیس حزب پرافتخار شما تمنا داریم گرمترین و برادرانه ترین احساسات حزب کمونیست ایتالیا را بپذیرید.

نیرو های ملی و دموکراتیک ! اتحاد درونی خود و اتحاد بین خود و اتحاد خود را با حزب ما بوجود آورید و تحکیم کنید! هرگونه تفرقه ای در میان صفوف نیروهای مترقی ضد رژیم از هر منشائی که باشد بطور عملی و عینی بسود استعمار و ارتجاع است .

احزاب برادر با شور تمام بیست و پنجمین سال حزب توده ایران را شادباش میگویند

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب سوسیالیست متحده آلمان

رفقای ارجمند !

بمناسبت بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران کمیته مرکزی حزب سوسیالیست متحده آلمان درود های قلبی برادرانه خود را بشما تقدیم میدارد . حزب توده ایران با مبارزه پیگیر خود برای آزادی ملت ایران از تسلط مونوپلهای خارجی و ارتجاع ایران به یک حزب واقعی ملی ، به پرچمدار مبارزه انقلابی ملت ایران مبدل شده است . با روح فداکاری و استحکام انقلابی عظیم ، بدون لرز از تعقیب و ترور ، اعضای حزب توده برای تشکیل یک جبهه وسیع متحد دمکراتیک و ضد امپریالیستی مبارزه میکنند تا راه را برای آزادی ، دمکراسی و ترقی اجتماعی در ایران هموار سازند .

اعضای حزب سوسیالیست متحده آلمان و همه زحمتکشان جمهوری دمکراتیک آلمان با حزب توده ایران ، با مبارزات کارگر و دهقان دموکرات ایرانی پیوند و همبستگی برادرانه دارند . همانطوریکه در گذشته بهترین نیرو های جنبش کارگری آلمان با مبارزه پشاهانگ حزب توده ایران دگر ارنی ، و با ناشران روزنامه پیکار ، ارگان مبارزه ملت ایران ، همکاری کردند ، امروز نیز حزب سوسیالیست متحده آلمان و حزب توده ایران در جبهه مشترک مبارزه ضد امپریالیستی در کنار هم قرار دارند .

همراه با احزاب مارکسیستی - لنینیستی سراسر جهان ، حزب سوسیالیست متحده آلمان و حزب توده ایران برای تحکیم وحدت و بهم پیوستگی جنبش جهانی کمونیستی بر اساس اعلامیه های ۱۹۵۷ و ۱۹۶۰ برای اتحاد همه نیرو های ضد امپریالیستی میکوشند . این وظیفه عاجل در مبارزه بر ضد تجاوز امریکا در ویتنام ، بر ضد سیاست انتقام جویانه امپریالیسم آلمان غربی ، در مبارزه بخاطر صلح احراز دمکراسی ، استقلال ملی و سوسیالیسم است .

رفقای عزیز !

کمیته مرکزی حزب سوسیالیست متحده آلمان موفقیت کمیته مرکزی و همه اعضای حزب توده ایران را در کوشش برای استحکام سیاسی و سازمانی حزب خود ، در مبارزه برای ایجاد جبهه متحد همه نیرو های دمکرات و میهن پرست ایران ، آرزومند است .

کمیته مرکزی حزب سوسیالیست متحده آلمان

دیر اول - والتر اولبریش

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب کارگر متحد لهستان

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب شما صمیمانه ترین درود های برادرانه و تبریکات خود را تقدیم می‌داریم . حزب توده ایران که سن مبارزه جویانه حزب کمونیست ایران را ادامه میدهد و در شرایط دشوار مخفی کار میکند - مبارزه فداکارانه ای را برای منافع حیاتی توده های زحمتکش - حقوق دمکراتیک مردم و تکامل مترقی و مستقل کشور انجام میدهد .

رفقای عزیز! ما موفقیت های بیشتری را برای شما در امر تکامل و تقویت حزب ، در مبارزه شما برای سعادت مردم ایران و امر مشترک ما سوسیالیسم ، آزادی ملی و صلح آرزومندیم .

رفقای عزیز !

کمیته مرکزی حزب کمونیست بلغارستان و تمام کمیته های بلغار بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران را صمیمانه و برادرانه بشما شادباش میگویند .

ما جریان مبارزاتی را که حزب شما در طول ۲۵ سال موجودیت خویش برای عالی کردن فعالیت خود و بخاطر تأمین منافع حیاتی زحمتکشان ایران و نیل به آزادی و دمکراسی و استقلال انجام داده است همواره با احساس همبستگی برادرانه تعقیب کرده ایم .

کمیته های بلغارستان برای وفاداری حزب توده ایران به اصول مارکسیسم - لنینیسم و انترناسیونالیسم پرولتری و برای مبارزه آشتی ناپذیری که در شرایط دشوار کار مخفی علیه انواع انحرافات از این اصول انجام میدهد ارزش عالی قائل هستند .

ما در این روز بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران برای شما رفقای عزیز کامیابی های تازه ای را در مبارزه پر ارج تان بخاطر دمکراسی ، تأمین استقلال ملی کشور و نیکیختی و بهروزی مردم ایران آرزومندیم .

کمیته مرکزی حزب کمونیست بلغارستان

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست چکوسلواکی

پراگ ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۶

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران درود های برادرانه خود را تقدیم می‌داریم . ما برای مساعی حزب شما که از روز تأسیس خود در شرایط دشوار علیه ارتجاع داخلی و خارجی و برای تحقق آرمانهای سیاسی و اجتماعی مردم ایران مبارزه میکند احترام فراوان قائلیم .

ما موفقیت شما رفقای عزیز را در امر مبارزه برای متحد ساختن کله نیرو های دمکراتیک و ترقیخواه و بخاطر تأمین ترقی اجتماعی و صلح جهانی آرزومندیم .

آنتونی نووتنی

نامه تبریک کمیته مرکزی حزب سوسیالیست کارگری مجارستان

کمیته مرکزی حزب توده ایران

رفقای عزیز!

بنام صدها هزار کمونیست مجاری تبریکات خود را بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب شما به کمیته مرکزی و همه اعضای حزب توده ایران تقدیم می‌داریم . ما با علاقه کامل و توجه عمیق مبارزه فداکارانه ای را که حزب توده ایران زیر پرچم مارکسیسم - لنینیسم علیرغم تضییقات و ترور شدید برای آزادی مردم ایران - استقلال کشور و ترقی اجتماعی انجام میدهد - دنبال میکنیم . ما به کوششهایی که شما برای حفظ پاکیزگی ایده های کمونیستی و برای تحکیم وحدت جنبش جهانی کمونیستی مینول میدارید ارج فراوان میگذاریم .

از همبستگی عمیق کمونیستها و مردم مجارستان در مبارزه خودتان مطمئن باشیم . ما از صمیم قلب موفقیت شما را در مبارزه شجاعانه تان آرزومندیم .

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست رومانی

کمیته مرکزی حزب توده ایران !

بمناسبت بیست و پنجمین سال تأسیس حزب توده ایران تبریکات صمیمانه و درود های پر شور برادرانه خود را بشما و تمام اعضای حزب توده ایران تقدیم می‌دارد .

رفقای عزیز ! ما موفقیت شما را در مجاهداتتان بخاطر اتحاد تمام نیرو های میهن پرست و دموکرات ، برای دفاع از منافع و حقوق اساسی ملت ایران ، برای صلح ، دمکراسی و ترقی اجتماعی آرزو میکنیم .

تلگراف تبریک کمیته مرکزی حزب کمونیست سوریه

رفقای عزیز !

کمیته مرکزی حزب کمونیست سوریه بنام همه کمونیستها و افراد ترقیخواه سوریه بمناسبت بیست و پنجمین سالروز تأسیس حزب توده ایران سلامهای گرم و برادرانه خود را با بعضی اعضای حزب شما تقدیم می‌دارد و در مبارزه بخاطر منافع مردم ایران موفقیت شما را آرزو میکند .

حزب شما برای استقلال واقعی ایران ، علیه بلوکهای نظامی امپریالیستی ، بخاطر دمکراسی و بهبود زندگی زحمتکشان ایران بمبارزه طولانی و شجاعانه دست زده است و علیرغم قربانیهای شجاعانه این مبارزه را ادامه میدهد . حزب شما بهمراه همه احزاب برادر برای وحدت جنبش کمونیستی جهانی برای جبهه واحد ضد امپریالیستی و صلح پایدار مبارزه میکند .

ارتجاع ایران و ارتجاع کشورهای عرب بهمکاری امپریالیستها برای سد کردن راه رهایی و ترقی خلقهای ایران و عرب بتوطئه های خود ادامه میدهند . باین سبب ما مبارزه شما را علیه مرتجعین ایرانی بمشابه دفاع از حقوق حقه همه خلقهای منطقه خود میدانیم .

ما مطمئن داریم که حزب مارکسیستی - لنینیستی شما مرحله دشوار کنونی را که در آن هیئت حاکمه ترور شدیدی بسود امپریالیستها علیه ترقیخواهان و همه مردم ایران اعمال میکند ، با موفقیت طی خواهد کرد . ما همبستگی خود را با رفقای زندانی شما اعلام می‌داریم و برای شما در مبارزه بخاطر تحقق آرمان مردم ایران موفقیت کامل آرزو میکنیم .

با سلامهای برادرانه

کمیته مرکزی حزب کمونیست سوریه

بعلت ترا کم مطالب نامه های تبریک احزاب برادر مغولستان ، عراق ، ترکیه ، اسپانیا ، یونان ، سوئدان ، انگلستان ، بلژیک ، حزب کمونیست آلمان ، اسرائیل ، اردن ، بولیوی ، دانمارک در شماره آینده ماهنامه مردم درج خواهد شد .

رقمًا! همبستگی حزبی را جانشین اختلافهای کوتاه نظرانه کنید ، با تفرقه افکنان در درون حزب و نهضت مبارزه نمایند!

با جریان انشعابی تازه در چارچوب اصول مبارزه کنید!

قیه از صفحه ۳

حزب توده ایران - رهبر توده ها

گردد بازمان وسیعی بدل شد . جلسات متعددی در استانها و شهرستانها منظور تدارک برای کنفرانس سرتاسری تشکیل داد . این جمعیت در شهر تهران ۲۰۰ جلسه جمعا با شرکت ۴۵۰۰ زن تشکیل داد . در آذر ماه ۱۳۳۱ کنفرانس سرتاسری زنان ایران تشکیل گردید که نمایندگان خود را برای کنگره کپنهاگ انتخاب و پیامی برای کنگره صاج وین ارسال نمود .

با پشتیبانی حزب توده ایران جمعیت هواداران صالح ایران که زیر نظر شاعر بزرگ معاصر ملک الشعراء بهار تشکیل شده بود فعالیت وسیعی انجام داد . به همت حزب توده ایران و سازمانهای وابسته آن بود که ایران با جمع آوری ۲ میلیون امضاء زیر بنیانه استنکلهم در میان کشور های سرمایه داری جهان نسبت به جمعیت خود جای چهارم را پس از فرانسه ، ایتالیا و ژاپن احراز کرد .

فعالیت وسیع حزب در دوران مبارزه برای ملی کردن نفت توأم با فعالیت جمعیت ملی مبارزه علیه استثمار بود . این جمعیت نقش بزرگی در اوج جنبش سالهای ۲۹ - ۱۳۳۲ ایفا کرد که در مواردی عمده ترین نقش تجهیز کننده بود . میتینگ ها و نمایشهای عظیم این جمعیت مانند نمایش ۸۰ هزار نفری تهران و نمایشهای وسیع در ولایات بمناسبت ۱۸ مین سال قرارداد ننگین رضاشاهی ۱۹۳۳ با نفت جنوب و میتینگ صد هزار نفری ۱۳ تیر در تهران بمناسبت ورود هاریمان که بخون کشیده شد تکانهای نیرومندی بود که به جنبش داده میشد .

حزب توده ایران همواره پیشگام تشکیل جبهه واحد نیروهای دموکراتیک علیه امپریالیسم و ارتجاع بوده است . تشکیل 'جبهه آزادی' در سال ۱۳۳۳ ، تشکیل جبهه مؤلف احزاب آزادیخواه در سال ۱۳۲۴ ، تشکیل جبهه مطبوعات ضد دیکتاتوری در سال ۱۳۲۷ ، تالیف کار مخفی با کار سازمان های عالی در سالهای ۱۳۲۹ - ۱۳۳۲ ، کامیابیهایی است که حزب در این زمینه به موقع خود بدست آورده است و در این نگاشته شده است . این فعالیت چه در گذشته و چه بویژه در زمان حال بمقاومت های سرسختی از جانب معارف مین بر خورد کرده و میکند ولی پیگیری حزب ما بتدریج این مقاومت ها را بر طرف خواهد کرد زیرا توده های مردم ایران با زورم چندین جبهه ای پی برده اند و در آینده بیشتر پی خواهند برد . کامیابیهایی چندین کارزار اخیر شاهد این مدعی است ' حزب ما صادفانه دستگاه نیرومند تبلیغاتی خود را در اختیار همه نیرو های دموکراتیک و ضد استعمار گذارده است و این خود کمکی است به تجمع نیروها .

اینها بود گردن مختصری از فعالیت توده ای حزب ما که تاریخی بس غنی و آموزنده دارد . مهمترین تاثیر این فعالیت عقب نشینی هائی است که هیئت حاکمه ایران امروز مجبور است برای تثبیت موقعی خود بدات دست زند و اصلاحاتی ، انجام دهد که به موقع خود مبارزه ای طولانی علیه آنها کرده بود .

جای شک نیست که حزب ما در جریان این فعالیت جوشان خود دارای اشتباهاتی جدی بوده است . همواره علت عدم کامیابی هر جریانی را که ضرورت تاریخی آنرا بوجود آورده و در جهت سیر تاریخ باشد باید در اشتباهات آن جست . این اشتباهات را صادقانه تجزیه و تحلیل کرد و از آن برای آینده پند گرفت . حزب ما کوشیده است این کار را انجام دهد و بهترین گواه ، قرار های پانوم چهارم وسیع کمیته مرکزی است که اشتباهات حزب را بویژه در دوران حکومت دکتر مصدق عریان بیان کرده است .

ولی آیا تنها حزب توده ایران بود که اشتباهاتش ناکامی هائی در جنبش بوجود آورد ، بدیهی است که

قیه از صفحه ۲

فعالیت فراکسیون حزب توده ایران در مجلس

آن شد که نخست وزیری قوام در محافل ترقیخواه با خوش بینی تلقی گردد .

در چنین شرایط داخلی و بین المللی کمیته مرکزی حزب توده ایران باین نتیجه رسید که از زمامداری قوام السلطنه پشتیبانی ننماید تا بدبطریق از بروز یک کودتای ارتجاعی . موقتا جاودیری کند و فرصتی یابد تا پیروزیهای نهضت را در پرتو دوران آرامش قدرت تحکیم بخشد و با قدرت بیشتری در انتخابات دوره چهاردهم مجاس که باید در ظرف چند ماه انجام مییافت شرکت نماید .

پیروزی در این مبارزه آسان نبود زیرا اکثریت ارتجاعی مجلس با پشتیبانی شاه و امپریالیسم انگلستان مصمم شده بود بهر تقدیر از نخست وزیری قوام جاودیری نماید . برای موفقیت در این زمینه حزب به بسیج و راهی مردم پرداخت و یکسلسله نمایشها و تظاهرات موجب شد که مجلس با یک رای اکثریت بالاخره به زمامداری قوام رای داد .

آخرین مبارزه موفقیت آمیز فراکسیون حزبی ما در مجلس چهاردهم جاودیری از تمدید دوره مجلس بود . ارتجاع ایران که از گسترش نهضت و نفوذ مادی و معنوی حزب توده ایران سخت نگران شده بود میکوشید تا بلکه دوره چهاردهم را برای چندی تمدید کند و از اینراه موضع متزلزل خویش سرو صورتی دهد . مخالفت حزب ما با این طرح و نمایشهای عظیم تودهای این نقشه را عظیم ساخت .

فعالیت دو ساله فراکسیون توده نشان داد که برای نخستین بار در تاریخ کشور ما گروهی از نمایندگان

بمجلس راه یافته اند که برخلاف سنت های جاری پارلمانی ایران از هرگونه زد و بند های سود جویانه برکنارند ، آنچه میکوبند ایمان دارند و با قدرت تمام از نظریات و برنامه خویش دفاع میکنند آنچه میکوبند و میکشید بسود مردم زحمتکش و توده های وسیع مردم است ، با امپریالیسم و عمال آن هیچ پیوندی ندارند و صمیمانه از استقلال و آزادی ایران دفاع میکنند .

نمایندگان حزب توده با کمال قدرت و بینش مجلس را برای افشای دستگاه دولتی ، فقر و سیه روزی توده های مردم ، بمنظور برهلا ساختن تحریکات امپریالیستی ، برای دفاع از آزادیهای دموکراتیک مورد استفاده قرار دادند و هیچ فرصتی را برای ارائه نمودن برنامه ترقیخواهانه خود بسود کارگران ، دهقانان ، کارمندان ، افسران و سربازان ، مامانان و استادان بسود پیشرفت اقتصادی و اجتماعی کشور ما برای کوتاه کردن دست امپریالیسم از منابع ثروت کشور ، برای اجراء اصلاحات عمیق اجتماعی و سیاسی و اداری از دست ندادند .

برای نخستین بار نمایندگان حزب ما از پشت تریبون مجاس فقر و سیه روزی دهقانان ایران را تحلیل نموده با اعلام شعار ' زمین از آن کسانی است که روی آن کار میکنند ' طرح تقسیم اراضی را به بیان کشیدند .

برای نخستین بار فراکسیون حزب ازوم تصویب قانون کار و بیمه های اجتماعی را در مجلس مطرح ساخت ، برای نخستین بار طرح تفویض حقوق سیاسی بزنان را تقدیم مجلس نمود ، لزوم اجراء مقررات قانون اساسی در باره تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی را از دولت خواست ، نحوه دموکراتیزه کردن ارتش را مطرح نمود ، اصلاحات عمقی دادگستری را پیشنهاد کرد ، مسئله الفاء امتیاز نفت جنوب را به میان کشید و ضمن مخالفت خود با قرضه های امپریالیستی و طی مباحثات متعدد در باره بودجه کشور ، راه های صحیح اصلاحات مالی را پیشنهاد نمود ، اصلاحات عمیق فرهنگی و اجراء واقعی قانون تعلیمات همگانی مجانی ، استقلال دانشگاه و یکسلسله پیشنهادات مخالفه در باره آموزش و پرورش از جانب نمایندگان حزب توده ایران مطرح گردید .

بقیه در صفحه ۷

متکی با امپریالیسم انگلستان و برنامه حفظ وضع موجود با اتخاذ روش ترور و فشار نسبت به حزب توده ایران و نیروهای دیگر دموکراتیک و ترقیخواه قادر بزمامداری نیست .

در این شرایط خطر یک کودتای ارتجاعی بظرفی احساس میشد . ناتوانی هیئت حاکمه در برابر گسترش نیروهای ملی و دموکراتیک از یکسو و نزدیکی انتخابات دوره ۱۵ مجلس از سوی دیگر موجب نگرانی امپریالیسم انگلستان و ارتجاع داخلی هوادار آنرا ، بویژه در حالیکه جنگ دوم جهانی پایانی مییافت و نیرو های متفقین میبایست خاک ایران را ترک کنند ، فراهم میساخت .

این اوضاع و احوال شانس نخست وزیری احمد قوام (قوام السلطنه) را ، که مدتها در کمدین چنین فرصتی بود ، زیاد تر کرد . قوام علنا خود را هوادار سیاستی مبتنی به نزدیکی و دوستی با اتحاد شوروی معرفی میکرد و در مصاحبه های مطبوعاتی که با وی انجام میشد لزوم اصلاحات اجتماعی بویژه در مورد دهقانان و کارگران را گوشزد مینمود و از مرامات اصول و موازین قانون اساسی دم میزد و نیز وعده میداد که مسئله آذربایجان را با موافقت مردم آذربایجان حل و فصل نماید . از طرف دیگر عوامل چندی از قبیل مخالفت جدی بین او و سید ضیاء الدین و کودت بیست ساله اش با انگلستان که بهنگام کودتای سید ضیاء الدین از پشتیبانی قوام شانه خالی کرده و با بازداشت وی موافقت نموده بود ، توأم با مخالفت شخصی شاه و گروه هوادار سیاست انگلیس با وی ، موجب

آوردند و عدوهای از آنها هم اکنون در سیاه چالها و در بد آب و هواترین مناطق بسر میبرند و سر تسلیم فرود نمیآورند همین خصیصه حزب ما است . در دامن همین میهن دوستی و انترناسیونالیسم حزب ما است که فرزندان چون روزبه و افسرانی که جان سپردند و تسلیم نشدند و یا هنوز با سخت ترین وضعی در زندانها بسر میبرند و صد ها قهرمان دیگر بوجود آمده اند خسرو روزبه این قهرمان مردم ایران در آخرین دفاع خود میگوید : من باقتضای آتشی که بخاطر خدمت به خاقهای ایران در درون سینه ام شعله میکشد راه حزب توده ایران را بر نژیدم ؛ در پاسخ وعده غفوی که در مقابل تقاضای بخشش از شاه به سرگرد وکیلی میدهند میگوید : من جانم را در راه میهن خود فدا میکنم ، چه طور ممکن است از شاه که او را

خان میهن گرامم میمانم تقاضای غفو کنم . حس فداکاری و از جان گذشتگی و عشق بی پایانی وی بجزب توده ایران در اشعاری متبلور است که در آخرین شب زندگیش بدیوار زندان مینویسد و باین چندبیت پایان می پذیرد :

اگر ای شاه من و همسر زیبای مرا در سحردهیه کنی چند گل سرب مغاب با سم اسب بکوبی به سر و سینه ما یا شوی مست زخون من و او جای شراب صبح فردا بپرم باز بخواند بسرود که به هشجاری حزب پدرم باد درود آتشی که درون سینه روزبه شعله میکشد

خاموش شدنی نیست ، صبح فردای و وکیلی و قهرمانان شهیددیگر ما خواب و خیال نبوده و نیست . ستارگانی مانند خاوری و حکمت جو و قهرمانان گمنام دیگر حزب ما که در چنین دوران خفقان آوری در آسمان تیره و تار میهن ما میدرخشند میشیرین چنین صبح فردائی ، هستند .

فرد بی پایانی بهارزان تسلیم نشدنی که حزب توده ایران در دامن قهرمان پرور خود پرورش داده است . افتخار جاویدان به قهرمانانی که در راه میهن ما ایران جان سپرده اند . زندۀ جاوید حزب توده ایران .

پاسخ باین سؤال منفی است . اینکه دیگران چه اشتباهاتی کرده اند و چه سهمی در شکست ها و ناکامی ها دارند تصدیقش منوط به صداقت خود آنها است . منطوق حکم میکند که افلا آنهایی که در ۲۸ مرداد - این روز بزرگترین شکست ها - حکومت را در دست داشتند در باره نقشی که انجام داده اند قدری تعمق کنند و علل شکست را چنانچه هست جستجو نمایند .

در نتیجه تجزیه و تحلیل ناکامیهای گذشته حزب ما باین نتیجه رسیده است که در تمام موارد علت العلیل آن نبودن وحدت در صفوف نیرو های دموکراتیک و ضد امپریالیستی است . لذا نه تنها با تفرقه افکنی و انواع انحرافات در داخل بدلت مبارزه کرده و میکند بلکه با تمام نیروی خود کوشا است که هرگونه تفرقه ای را در مقیاس تمام جنبش رهائی بخش کشور ما نیز از میان براندازد .

سیاست بین المللی حزب ما هم ناشی از همین تمایل است . حزب ما از همان آغاز اختلاف در جنبش جهانی کمونیستی و کارگری روش تفرقه افکنانه و هژمونیزم رهبران حزب کمونیست چین را محکوم کرد و موضعی اتخاذ کرد که حوادث بعدی بویژه جریانی که امروز در چین میگردد صحت آنرا نشان داده است .

حزب ما علیرغم کوشش آنهایی که میخواهند از اهمیت نقش آن در مبارزه علیه امپریالیسم بکاهند بزرگترین و پیگیرترین نبرد ها را علیه امپریالیسم انجام داده و میدهد . هنگامیکه حزب ما شمار مبارزه علیه هرگونه استعمار کشور ایران ، را سر لوحه سیاست خارجی خود قرار داد هیچ گروهی حتی کلمه استعمار امپریالیسم را بزبان نیاورده بود . خدمت حزب مسا تنها در این نیست که علیه امپریالیسم مبارزه کرده است بلکه مهم تر از همه در آنست که مردم را بماهیت تغییر ناپذیر و بگانه همه امپریالیست ها واقف ساخت و هرگونه توهم و ایالوژیون را دربار وجود نیروی خارجی سوم باطل کرد .

دشواری مبارزهای که حزب ما علیه آلمان هیتلری و فاشیسم انجام داد در همین بود که میبایست تعالیبی را که مبتنی بر سنت طولانی در باره آلمان نقش آن بود در هم شکند .

امپریالیسم امریکا از زمان ورود مستر شوستر نخستین مستشار امریکائی بعنوان نیروی بیطرف جاوه کرده بود . هررود شوستر از ایران رود ایران برنده سرود خلقی شده بود . میسیون میلیتاری و حتی دومین میسیون آنرا که در زمان جنگ دوم جهانی بایران آمد بسیاری در جهت منافع ملت ایران میدانستند . بشهادت استاد و مطبوعات موجود نخستین حزبی که با تمام توانائی و نیروی خود افشایگری علیه امپریالیسم امریکا را آغاز کرد و با پیگیری ادامه داد حزب توده ایران بود تا جایی که شعار ' یانکی گم شوه شعاری شد که بدیوار هر خانه و بر در هر منزل دیده میشد .

حزب ما حزبی است عمقا میهن پرست و در عین حال وفادار به انترناسیونالیسم پرولتری . ماهمستیکی با احزاب کمونیستی و کارگری کشور های دیگر از سرمایه داری و سوسیالیستی . بویژه با حزب بزرگ کمونیست اتحاد شوروی را نه تنها منافی با میهن پرستی نمیدانیم بلکه مکمل یکدیگر میشماریم . لیکن وفاداری به انترناسیونالیسم پرولتری بهیچوجه از استقلال عمل ما نمیکاهد . در هر مورد ما هستیم که وضع میهن خود را بهتر تشخیص میدهم ، ما هستیم که بهتر از هر کس میتوانیم خط مشی حزب خود را تعیین کنیم . راز اینکه بهترین و پرشورترین جوانان میهن ما افسران میهن پرست ارتش ایران بسوی حزب ما روی

مبارزان نهضت رهایی بخش ایران! پرچم پر افتخاری را که قهرمانان و شهیدان نهضت بشما سپرده اند سرافراز نگاه دارید!

بقیه از صفحه ۱

بدون مبارزه پیروزی نیست

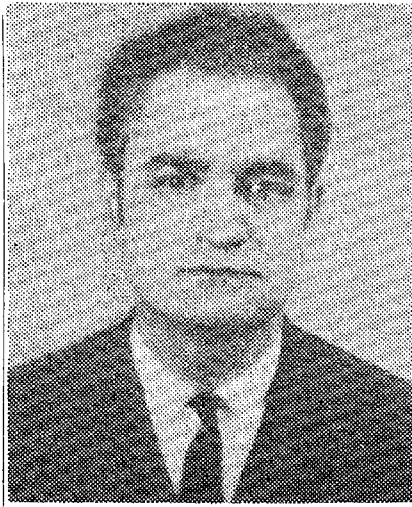
در روستا، در ارتش، در مجلس، در دولت، در دانشگاه است معمولاً به سه دوران تقسیم میشود. دوران اول دوران فعالیت علنی از مهرماه ۱۳۲۰ تا بهمن ۱۳۲۷. دوران دوم غیر علنی که از بهمن ۱۳۲۷ تا مرداد ۱۳۳۲ جریان دارد بالاخره دوران سوم دوران فعالیت حزب پس از کودتای ۲۸ مرداد تا امروز. دورانهای مزبور از لحاظ سلطه بیشتر این یا آن جناح هیئت حاکمه در قدرت، از لحاظ سلطه بیشتر این یا آن امپریالیسم در سیاست و اقتصاد کشور و همچنین از لحاظ نیرو هائی که در نبرد شرکت دارند و بالاخره از نظر دامنه و عمق و مضمون مبارزه از یکدیگر متمايزند.

در حیات بیست و پنجساله حزب تغییرات مهمی در جهان و در ایران صورت گرفت. شکست فاشیسم در دومین جنگ جهانی، تزلزل و تلاشی سیستم مستعمراتی، پیدایش سیستم جهانی سوسیالیسم تناسب نیروها را در صحنه جهانی به نفع اردوگاه صلح و دموکراسی و سوسیالیسم و بزبان امپریالیسم و ارتجاع جهانی تغییر داد ولی متأسفانه در مین ما از اوضاع مساعد داخلی و جهانی استفاده لازم بعمل نیامد. بر اثر توطئه های پی در پی امپریالیسم و ارتجاع و در نتیجه تشمت و تفرقه در صفوف نیروهای ملی و دموکراتیک جنبش رهایی بخش ملی بناکامی گراشد.

کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ فاجعه ای بزرگ در تاریخ معاصر مین ما است. کوی مزبور به همه پیروزیهای که بر اثر مبارزات طولانی حاصل شده بود قلم بطلان کشید. رژیم ترور و استبداد فردی را با تمام زوائد و ظواهر آن بر ما مسلط ساخت ولی حزب ما با وجود شرایط سخت و دشوار در پیوند با خلق، علیه دشمنان خلق و در جهت تأمین آرمانهای خلق بمبارزه خود ادامه داد و پرچم مبارزه را همچنان در اهتزاز نگاهداشت.

پیگیری و سازش ناپذیری حزب ما در مبارزه با امپریالیسم و ارتجاع خشم و غضب حیوانی دشمنان قسم خورده خلق را علیه ما برانگیخت. هیچگاه زندانهای ایران از توده ایها خالی نشد و خون بسیاری از قهرمانان با نام و بی نام حزب جاری گردید، در این هنگام که مراسم خاصی بمناسبت گذشت بیست و پنجسال از تاریخ حزب خود برگزار میکنیم در برابر قهرمانان و شهیدان حزب و سایر کسانی که در راه آرمانهای خلق جان داده اند سر تعظیم فرود میآوریم و با الهام گرفتن از آنها و در راه تحقق آرمانهای آنها بمبارزه خود ادامه میدهم.

گرچه بیست و پنجسال مبارزه حزب ما و سایر نیروهای ملی و دموکراتیک باکامیابی همراه نگردید ولی مبارزات مزبور اثرات سوسیالیستی و در درجه اول با اتحاد جماهیر شوروی است. حزب ما هوادار بسط هر چه بیشتر آن بوده و هست حزب ما بسط مناسبات بین ایران و کشورهای سوسیالیستی را نمودار مشخصی از نیروی روز افزون سوسیالیسم و افزایش تأثیر آن در سیر تاریخ میدانند، نه از کرامات هیئت حاکمه ایران که سالها از آن جلوگیری کرده است. ما بسط مناسبات مزبور را با خواستها و مطالبات مردم ایران که پیوسته جویای بهبود همه جانبه روابط با کشورهای سوسیالیستی بوده اند منطبق میشریم و آنرا هم از لحاظ رشد و تکامل سریع اقتصادی و هم از جهت تحکیم استقلال سیاسی و کسب استقلال اقتصادی برای مین ما ضروری میدانیم. با بهبود مناسبات ایران با کشورهای سوسیالیستی و بروز برخی مقاومتها در برابر

با کمال تأسف رفیق علی جهاد از اعضای قدیمی حزب ما اخیراً در شهر دوشنبه (اتحاد جماهیر شوروی) بدرود حیات گشت. وی در سال ۱۴۰۳ در شهر دریک خانواده دهقانی تولد یافت. دوران تحصیل را در شهر تبریز پنهان رساند و بعنوان کارگر پارچه باف نهضت در تبریز و سپس در مازندران بکار مشغول گردید. وی در سال ۱۳۱۳ هنگامیکه کارگر بیست ساله ای بود به صفوف حزب توده ایران پیوست. از این دوران تمام نیروی خود را در راه استقلال مین عزیز و بهبود زندگی طبقات زحمتکش که خود از آنان منشاء میگرفت مصروف نمود. پس از تشکیل شورای متحد مرکزی در سال ۱۳۱۳ رفیق جهاد بمنابندگی از طرف اتحادیه کارگران فیروز کوه در نخستین کنفرانس اتحادیه در تهران شرکت کرد. اوائل سال ۱۳۲۴ مسئول اتحادیه کارگران زنجان و سپس مسئول اتحادیه کارگران بهشهر شد. سال ۱۳۲۵ به زادگاه خویش آذربایجان بازگشت و از این زمان فعالیت سیاسی خود را در فرقه دموکرات آذربایجان آغاز نمود. وی نخست مسئول تشکیلات کمیته خلخال و سپس بهمدت صدر کمیته محلی سراب انتخاب شد. رفیق علی جهاد در سال ۱۳۲۷ بهمدت تعقیب پانزده روز به کشور اتحاد جماهیر شوروی پناهنده شد. در دوران مهاجرت وی لحظه ای از کوشش بازماند و بارقده سطح دانش خویش پرداخت. او موفق شد دانشکده مارکسیسم - لنینیسم و نیز دانشکده حقوق شهر دوشنبه، (تاجیکستان) را به پایان رساند و در آخرین سالهای حیات به دریافت دکتری علوم فلسفه نائل گردید و از رساله خود در زمینه تعالیم اجتماعی ابونصر فلزایی دفاع نمود. ما این حادثه تأسف انگیز را به همسر و سه فرزند رفیق فقیه و نیز به تمام رفقای حزبی تسلیت میکنیم. خاطره روشن رفیق علی جهاد پیوسته در ضمیر ما باقی خواهد بود.

انحصارهای امپریالیستی در سیاست خارجی کشور یک نوع ناهمگونی بچشم میخورد و احتمالاً ممکن است موجب پاره ای گمراهیها گردد. واقعیت آنست که جهت عمده و مسلط در سیاست خارجی رژیم کودتا کماکان ضد ملی و ارتجاعی و جزئی از سیاست خارجی امپریالیسم و ارتجاع جهانی است.

خلقهای مین ما از کمترین حقوق سیاسی و اجتماعی محرومند پنجاه هزار مأمورین سازمان امنیت و اطلاعات کشور آنچنان جهنی را بوجود آورده اند که در تاریخ گذشته ایران هیچگاه سابقه نداشته است. سفارتخانه های ایران به شبکه بزرگی از سازمان امنیت تبدیل شده است. مجلس، سنا، نخست وزیر، وزیر، مدیر کل، دادگاه قاضی، دادستان، همه و همه آلات بی اراده ای در مشت این

بقیه از صفحه ۶

فعالیت فراکسیون حزب توده ایران در مجلس

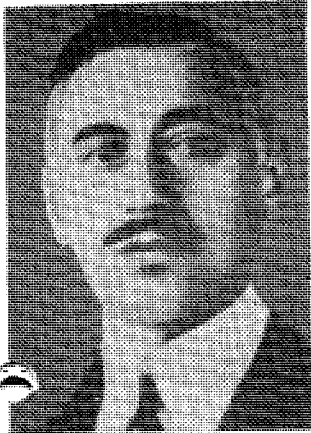
این بود خلاصه ای از فعالیت فراکسیون حزب توده ایران در مجلس چهاردهم یعنی یگانه دوره تئینیدهای که نمایندگان حزب طبقه کارگر در مجلس شورا شرکت داشتند و امکان یافتند که مطالبات طبقه کارگر و سایر زحمتکشان ایران را از پشت تریبون مجلس عرضه کنند. توده های زحمتکش و ترقیخواه ایران نیز بنویسه خود زحمت نمایندگان واقعی خویش را بی پاداش نگذاشتند. در آخرین روز مجلس چهاردهم میدان بهارستان ناظر صحنه شورانگیزی از ابراز احساسات مردم تهران نسبت به نمایندگان حزب توده ایران و اقلیت ترقیخواه مجلس بود. هزاران نفر از کارگران، پیشه وران، بلزاریان، دانشجویان و روشنفکران در برابر مجلس اجتماع کرده انتظار خروج نمایندگان را داشتند. در حالیکه و کلاه اکثریت با سرفراکندگی از در مخفی مجلس را ترک گفتند، نمایندگان حزب توده ایران و اقلیت ترقیخواه با سر بلندی از عمارت مجلس خارج شده و مورد احترام و تجلیل پرشور مردم قرار گرفتند. مردم، اعضای فراکسیون توده را در دست بلند کرده و با فریاد زنده باد نمایندگان حقیقی ملت تا پایان میدان بهارستان بردند. بدینسان مردم تهران نمایندگان واقعی خود را با بهترین و ارزنده ترین پاداشها مفتخر ساختند.

گشتابوی ایرانی اند. هر روز گروه تازه ای از جوانان مین پرست و مبارز مین ما دستگیر میشوند، به شکنجه گاههای سازمان امنیت و سپس به دادگاههای نظامی روانه میگرددند. تنها در دو سال اخیر چهل و دو حکم اعدام صادر شده که در مورد بیست نفر از آنها حکم اجراء گردیده است.

آیا میتوان نام چنین وضعی را ثبات گذاشت؟ البته خیر. هیئت حاکمه ایران با شکل و محتوی کنونی خود قادر بحل تناقضات جامعه ما نیست. حزب ما عقیده دارد که تنها از طریق اجرای یک تحول بنیادی و انقلابی میتوان نظام ضد ملی و ضد دموکراتیک موجود را در کشور دگرگون نمود، از طریق راه رشد غیر سرمایه داری و استقرار اصول دموکراتیک حکومت مردم بر مردم را در کشور مستقر ساخت و با آهنگ سریع رشد به عقب ماندگی دیرینه و روز افزون کشور خاتمه داد. بدون چنین تحولی، ایران نمیتواند بسرعت صنعتی، غنی، نیرومند گردد و نقش شایسته خود را در تمدن و تاریخ ایفاء نماید. بدیهی است بخودی خود چنین تحولی صورت پذیر نیست. تنها از طریق شکل و مبارزه و اتحاد همه نیروهای ملی، مترقی و دموکراتیک جامعه میتوان بانجام این وظیفه مبرم تاریخی که تاریخ در برابر ما گذاشته است نائل آمد. تسلیم شدن بوضع موجود و بانتظار قضا و قدر نشستن پنداری عبث است. هر توده ای آگاه و هر مین پرست واقعی میدانند بدون مبارزه پیروزی نیست و نمیتواند باشد. حزب ما با استفاده از تجارب شیرین و تلخ زندگی بیست و پنج ساله خود و با اعتماد و اعتقاد به حقایق خویش از دشواریها نمی هراسد و پیگیرانه بمبارزه مقدس و انقلابی خود برای انجام یک تحول بنیادی و انقلابی همچنان ادامه میدهد.

رفقای حزبی! بکوشید تا جهان بینی مارکسیسم - لنینیسم را هر چه ژرفتر فراگیرید! از اصول این جهان بینی علمی و انقلابی در برابر انحراف چپ و راست، در برابر انحراف رفورمیستی و آوانتوریستی و رونیونیسم چپ و راست دفاع کنید! میهن پرستی را با انترناسیونالیسم پرولتاری در آمیزید!

حیدر عمو اوغلی

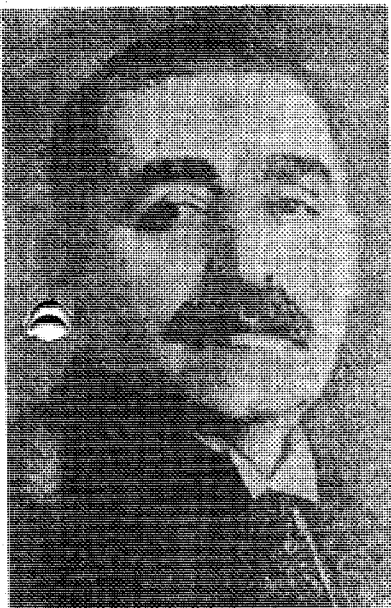

یکی از بنیاد گزاران

حزب کمونیست ایران

واژه‌هبران برجسته جنبش آزادیخواهی دوران، شروطه

سلیمان محسن اسکندری

مبارز مشهور راه آزادی و یکی

از بنیاد گزاران و رهبران برجسته

حزب توده ایران

هموطن عزیز ارفقای حزبی!

به این آدرس در استکهلم (سوئد) با رادیو پیک ایران، ماهنامه مردم، مجله دنیا و مجله مسائل بین‌المللی مکاتبه کنید. نظریات، انتقادات و پیشنهاد های خود را برای بهبود رادیو و مطبوعات و مجموعه فعالیت ما ارسال دارید.

P. B. 4176

**Stockholm 4
Sweden**

بشهر شب در آمد پهلوانی، پیکرش از نور

— ۱ —

بشهر شب در آمد پهلوانی، پیکرش از نور
بکف زوبینی از پرتو، بدل یک شعله آتش
چنین فرمود مردم را: «چنان دانم که در ظلمت
نمی یابید راه بخت را، در آرزوی صبح
به تلخی اشک میبارید و در جان حسرتی دارید.
شنیدستم که تاریکی چو دود زهر آگینی
برآید از کنام ازدهای ناخوش آئینی،
نشسته بر سر تختی، بسر تاجی، بکف گریزی
بسی دژخیم خلق آزار اندر آستان او
سرا یا لعنت و کبر است و بیداد است جان او
من از راه آمدم ایدر، برای جنگ با ازدر.
بدین زوبین بدرم پیکر آن دیو مردم در،
بدین آتش بسوزانم سرای ظلمت آبادش،
برانم قوم نا میمون، بر آرم بیخ بیدادش.
شما گر دوستدار صبح و گردانی جوانمردید
در این رزم معظم یار پا بر جای من گردید!»

— ۲ —

چو ازدرها شنید این داستان را از بد اندیشان
خروشید و فرو پیچید و زهر افشاند و آتش بیخت
سپاهی سخت ترس آور بجنگ پهلوان ازگیخت.
بجان پهلوان افتاد و یاران جیش ازدرها
چه سرها شد جدا در رزم مرگ آور زیکرها
ولی بی باک می رزمید آن کرد بزرگ آئین
بسوی قصر اهریمن هزاران پرتوی زوبین
هزاران شعله آتش همی افکند بی پروا
ز زخم دشمنان پر خون سراپا پیکر پاکش
ولی یکدم نمی لرزید آهنگ طربناکش
بمیدان پهلوان نور می رزمید و می رزمید
بهر دم قهرمانی از میان خلق بر میخاست
کنار گرد نورانی صف امداد می آراست.
بشهر شب رسید آوای پرشور خروس صبح
ز بژواک دل ازگیزش متین تر گشت همت ها
امیدی نو پدید آمد به جانها — گرچه ظلمت ها،
چو دودی سهمگین بر جا و دشمن نیز بر جا بود
ولی آن گرد نورانی سراپا گرم هیجا بود.
بلی، آن گرد نورانی است حزب توده ایران
کنون یک ربع قرن این پهلوان زنده میرزمد
بضد ظلمت دیرین، برای صبح آزادی،
برای آنکه در دلای غمگین بشکند شادی.
در این سنگر نخواهد خفت، تا از سایه های شب
برآید ارغوانی پیکر خورشید خوش منظر
بر افشاند بشهر شب ز گردونها شعاع زر.

ا. س.

دکتر تقی ارانی

رهبر زحمتکشان ایران

و مبارز شهید راه کمونیسم

خسر و روزبه

عضو کمیته مرکزی حزب توده ایران

و قهرمان ملی ایران

خوانندگان عزیز

نوجه فرمائید!

بنا به پیشنهاد و درخواست عده زیادی از شنوندگان گرامی رادیو پیک ایران، در ساعات پخش رادیو بشرح زیر تغییر داده شده است:

رادیو پیک ایران همه روزه در ساعت ۶ و ۷ و ۵۰ دقیقه بعد از ظهر بوقت تهران بر روی امواج کوتاه ۲۵ - ۲۶ - ۳۱ متر برنامه پخش میکند. در ساعت ۶ بعد از ظهر پس از اعلام برنامه بزبان فارسی، گفتار بزبان کردی آغاز میشود و تا ساعت ۶ و ۳۰ دقیقه ادامه مییابد. از ۷ تا ۳۰ دقیقه تا ۷ برنامه بزبان آذربایجانی و از ساعت ۷ تا ۷ و ۵۰ دقیقه برنامه فارسی پخش میگردد. عین همین برنامه از ساعت ۷ و ۵۰ دقیقه مجدداً تکرار میگردد و تا ساعت ۹ و ۴۰ دقیقه ادامه مییابد. از خوانندگان گرامی خواهشمندیم ساعات و امواج رادیو پیک ایران را بدستتان و آشنایان خود نیز اطلاع دهند.